

paalde uitdrukkelijk: alle andere Delicten in dit Boek niet begrepen zal men straffen na gelegenheit derzelver en na den besten rechten. In Frankrijk was de strafrechtspleging nog meer dan elders arbitrair. In die mate was de repressie overgelaten aan discretionaire bevoegdheid der gerechten dat Garraud verklaart ⁴³⁾, dat er onder het ancien régime geen eigenlijk strafrecht bestond. Daar kwam bij, dat de Kroon haar wil niet zelden in de plaats stelde van regelmatige rechterlijke beslissingen, met name door straffen toe te passen zonder rechterlijke uitspraak, op een enkel bevel des Konings, de z.g. lettre de cachet.

De treurige toestand van het strafrecht was in de 18de eeuw een van de misbruiken, welke hervorming noodzakelijk maakten en tot revolutie hebben geleid. Beccaria's alom verbreid geschrift, Dei delitti e delle pene, waarin de gebreken der strafrechtspleging in een scherp licht werden gesteld, en Voltaires campagnes voor Jean Calas en andere werkelijke of vermeende slachtoffers van het heerschende strafrechtelijke wanbeleid vonden in wijden kring de levendigste belangstelling.

Van de beweging der geesten in de 18de eeuw is op strafrechtelijk gebied het belangrijkste resultaat geweest de aanvaarding van den regel: geen straf dan krachtens de wet.

De voornaamste gronden, die daartoe hebben geleid, kunnen worden onderscheiden in een strafrechtelijke en een staatsrechtelijke groep.

De strafrechtelijke motiveering is vooral verbonden aan den naam van Feuerbach, den man, die aan den regel het eerst zijn Latijnschen vorm gaf. Feuerbach zag in overeenstemming met een in de 18de eeuw in ruimen kring aanvaarde theorie het doel van de straf in afschrikking. De mensch werd gezien als een vrij en verstandig wezen, die de gevolgen van zijn daden kan berekenen en in overeenstemming met zijn eigen belang weet te handelen. Bij die bepaling van zijn handelen zal nu de strafbedreiging den doorslag geven om hem af te houden van strafbare daden.